

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Cultură și societate – Între tradiție și modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LME2272 Reprezentare și putere							
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar							
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar							
2.4 Anul de studiu		2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DSIN
							Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	12
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					43
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					45
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.8 Total ore pe semestru	180				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• O sală echipată cu proiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului	• O sală echipată cu proiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual
	C2. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare)
	C4. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global)
	C6. Consilierea factorilor implicați în situații ce presupun relații interumane între grupuri supuse unor procese de aculturație (minorități, refugiați, marginali, etc)

Competențe transversale	<p>CT1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</p> <p>CT3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p>
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">dezvoltarea gândirii critice despre fenomenele sociale și folosirea analizei reprezentărilor vizuale ca și mijloc de formare a mediului social și mediaticpregătirea teoretică a studenților cu mijloacele necesare pentru analiza reprezentărilor despre romi evitând stereotipurile exoticizante și orientalistepregătirea studenților pentru analiza și cercetarea materialelor vizuale
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">identificarea și descrierea problemelor cruciale legate de reprezentarea romilor în cadrul teoriilor culturale contemporanedezvoltarea capacităților de scriere și de comunicare și a aparatului analiticdezvoltarea unei perspective deschise, reflexive și critice în abordarea temelor sociale și culturale legate de romi

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Discutarea metodologiei, distribuirea sarcinilor	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
2. Introducerea conceptelor de bază, distribuirea filmelor pentru interpretare	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
3. Grupul societal și comunitățile imaginare. Grupurile etnice. Granița etnică. Etnicitate și cultură.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
4. Identitatea etnică. Identitatea națională. Identitatea plurală. Limbă și etnicitate. Abordări sociologice. Etnicizarea sărăciei. Strategii de supraviețuire în rândul romilor din Europa de Est. Exemple de succes. Conflicte etnice în perioada de tranziție. Pogromuri.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
5. Reprezentare. Abordări epistemologice și politice. Stereotipia. Esențializarea. Exotizare. Orientalismul.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
6. Reprezentarea vizuală a romilor. Strategii în rândul romilor vizavi de stereotipizare. Autoreprezentările romilor	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
7. Reprezentările istorice ale romilor. Abordări narative și constructiviste. Problema originii indiene. Romii ca și popor European.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
8. Istoria contemporană a romilor. Holocaustul romilor. Antecedente. Eugenetica, teze rasiste.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
9. Romii în socialism și în post-socialism.	Expunere, explicație,	

	discuții, activități interactive	
10. Stratificația socială a romilor. Sărăcia extremă și romii. Getoizare, marginalizare. Etnicizarea sărăciei. Incluziunea romilor.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
11. Studiu de caz / co-lectură / vizită de studio	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	
12. Discutarea și evaluarea analizelor de filme.	Expunere, explicație, discuții, activități interactive	

Bibliografie

Anăstăsoaie, Marian-Viorel

2003 Roma/Gypsies in the History of Romania: An Old Challenge for Romanian Historiography. In: *Romanian Journal of Society and Politics*, Volume 3, Number 1, pp. 262-274.

Barth, Fredrik 1996 (1994): Régi és új problémák az etnicitás elemzésében. *Regio* 1(7): 2-25.

<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00024/pdf/01.pdf>

Barth, Fredrik (1969): Introduction. In: *Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organisation of Culture Difference*. London-Oslo, 10-39.

Bernáth Gábor, szerk.

2002 Kényszermosdatások a cigánytelepen (1940-1985) Roma Sajtóközpont Könyvek

Blasco, Paloma Y

1999 Gypsies in Madrid: Sex, Gender and the Performance of Identity. Berg Publishers

Dupcsik Csaba

2009 A magyarországi cigányság története: történelem a cigánykutatások tükrében, 1890-2008. Osiris Kiadó

Feischmidt Margit

2010 Megismerés és elismerés: elméletek, módszerek, politikák az etnicitás kutatásában. In: *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom*. Szerkesztette Feischmidt Margit, Gondolat-MTA Kisebbségkutató Intézet, 7-29.

Fosztó László

2009 Ritual Revitalisation after Socialism: Community, Personhood, and Conversion among the Roma in a Transylvanian Village, *Halle Studies in the Anthropology of Eurasia*, Volume 21. Münster: LIT Verlag

Fosztó László

2009 Viták és irányzatok a romakutatásban. Korunk 2009 május

Hall, Stuart

1997 A kulturális identitásról. In: *Multikulturalizmus*. Osiris Kiadó, Budapest. 60-85.

1997 Representation: Cultural Representations and Signifying Practices. SAGE

Eriksen, Thomas Hylland

2008 1. Fejezet. Mi az etnicitás? In: *Etnicitás és nacionalizmus - Antropológiai perspektívák*. Gondolat Kiadó. 15-34. – Szíjjártó Éva – elküldeni elektronikusan

Eriksen, Thomas Hyland (1993): *Ethnicity and Nationalism. Anthropological Perspectives*, Pluto Press, London, 1. fejezet: 1-16

Jenkins, Richard (1994): Rethinking ethnicity: identity, categorization and power, in: *Ethnic and Racial Studies* 17, 197-223.

Magyarul: Az etnicitás újragondolása: identitás, kategorizáció és hatalom

<http://www.hhrf.org/magyarkisebbsseg/0204/m020426.html>

Könczei Csilla

2009 Bevezetés. A társadalmi reprezentációról. In: *Kulturális identitás, rítus és reprezentáció a Brassó megyei Háromfaluban: a borica*. Kriterion Könyvkiadó. 20-30.

Könczei Csilla – Lăcătuș, Ileana

2002 Ilonka néni. [Lakatos Ilonka élettörténete roma, román és magyar nyelven, Az Európai Tanulmányok Karának Kiadója, Kulturális Tanulmányok Sorozata, Kolozsvár] EFES, Colecția Studii Culturale

<http://www.npage.org/IMG/pdf/IlonkaNeni.pdf>

Ladányi János - Szelényi Iván

Van-e értelme az underclass kategória használatának?

<http://beszelo.c3.hu/01/11/09ladanyi.html>

Ladányi János – Szelényi Iván

- 2000 Ki a cigány? In Horváth Ágota – Landau Edit – Szalai Júlia (szerk.): *Cigánynak születni*. Aktív Társadalmi Alapítvány, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 179–191.
(<http://adatbank.transindex.ro/belso.php?alk=45&k=5>)
- Liégeois, Jean-Pierre
1998 1. A felfedezés. Eredet. Szétszóródás és megtelepedés. Vándorlások. In: *Romák, cigányok, utazók*. Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest. 13-18.
Liégeois, Jean-Pierre
1998 17. A cigány szervezetek. 18. Nemzetközi szervezetek. In: *Romák, cigányok, utazók*. Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest. 13-18.
- Okely, Judith
1983 The Traveller-Gypsies. Cambridge University Press
- Gheorghe Nicolae
1995 A romák/cigányok Romániában. A *Minority Rights Group International* jelentése, 4. Melléklet, 1-8.
- Reyniers, Alain
1996 A cigányok kiirtása a második világháború során, Cigányfűró, III. évf. negyedik szám, 3-6., fordította Rupp Anikó
- Stewart, Michael Sinclair
1994 *Daltestvérek. Az oláh-cigány identitás és közösség továbbélése a szocialista Magyarországon*. A szociálpolitikai Értesítő Könyvtára. MTA Szociológiai Intézet. 17-35.

<http://adatbank.ro/cedula.php?kod=1351>

Stewart, Michael

Depriváció, romák és "underclass"

http://beszelo.c3.hu/01/07_08/11stewart.htm

Stewart, Michael

- 2010 A roma és cigány „etnicitás” az antropológiai vizsgáldás homlokterében. In:
Etnicitás. Különbségteremtő társadalom. Szerkesztette Feischmidt Margit, Gondolat–MTA Kisebbségkutató Intézet, 33-47.
- Vossen, Rüdiger
1996 A nagy vándorlás. Indiából Görögországba. Cigányfűró, III. évf. ötödik szám, 3-7., fordította Ladányi Klára
- Vossen, Rüdiger
1996 A cigányok Közép-Európába érkezése. Cigányfűró, IV. évf. harmadik szám, 7-11., fordította Ladányi Klára

Site-uri recomandate:

<http://www.romapage.hu/F%C5%91oldal>

http://www.etnologia.mta.hu/images/ROMA/a_roma_kultura_haza.swf

<http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005219>

A roma test politikája I., Nincs ártatlan kép – kiállítás (2015.03.12. - 2015.04.03.)

<http://gallery8.org/index.php?lang=hu>

http://galeria.index.hu/kult/2015/03/13/a_roma_test_politikaja_i_-_nincs_artatlan_kep/

Bibliografie opțională:

Dupcsik Csaba:

Hogyan csinál cigányt a tudomány? In: A roma kultúra háza

http://www.tarsadalomkutatas.hu/multimedia/a_roma_kultura_haza.swf

Frazer, James: A cigányok, 1996

Junghaus Timea: A neonáci és rasszista romagyűlölő propaganda vizualitása. *tranzit.blog.hu*, 2011. július 20.

http://tranzit.blog.hu/2011/07/20/a_neonaci_es_rasszista_romagyulolo_propaganda_vizualitasa

Kende Anna

2005 „Értelmiségiként leszek roma és romaként leszek értelmiségi” Vizsgálat roma egyetemisták életútjáról. In: Neményi Mária-Szalai Júlia szerk.: *Kisebbségek kisebbsége*. A magyarországi cigányok emberi és politikai jogai. Új Mandátum Könyvkiadó

Kócze Angéla: A rasszista tekintet és beszédmod által konstruált roma férfi és női testek a médiában. *Apertúra*, 2014. nyár-
ősz

<http://uj.apertura.hu/2014/nyar-osz/kocze-a-rasszista-tekitet-es-beszedmod-altal-konstrualt-roma-ferfi-es-noi-testek-a-mediaban/>

Kovács Éva

1999 Fekete testek, fehér testek. A „cigány” képe az 1850-es évektől a XX. század első feléig

In: *Beszélő* 2009. január, Évfolyam 14, Szám 1 » [Roma-dosszié](#)

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/fekete-testek-feher-testek>

Niedermüller Péter

2009 Gondolatok a roma integrációról. Élet és Irodalom [LIII. évfolyam 18. szám, 2009. április 30.](#)

Szuhay Péter

én. Az egzotikus vadembertől a hatalom önnön legitimálásáig. A magyarországi cigányokról készített fotók típusai

In: *7-8. szám, Évfolyam 7, Szám 7* » [Roma-dosszié](#)

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/az-egzotikus-vadembertol-a-hatalom-onnon-legitimalasaig>

2010 Ki beszél? Cigány/roma reprezentáció a képző- és fotóművészetben In: *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom.*

Szerkesztette Feischmidt Margit, Gondolat–MTA Kisebbségkutató Intézet

Filmografie:

Gatlif, Tony: *Latcho drom*, 1993

Peeva, Adela: *Whose song is this?*, 70 min, 2003

<http://www.der.org/films/whose-is-this-song.html>

Sára Sándor: *Feldobott kő*, 84 min, 1968

Lemon, Alaina: *T'an Bahktale! (Good Fortune To You!): Roma (Gypsies) In Russia*, 75 min, 1996

8.2 Seminar		Observații
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	Seminarul se desfășoară ca și seminar deschis sub formă de festival de filme despre romi
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	
Proiecție de film, prezentarea analizei, discuții	Prezentări pe baza filmelor alese și a bibliografiei, interogări, dezbateri	

Bibliografie

Kovács Éva

1999 Fekete testek, fehér testek. A „cigány” képe az 1850-es évektől a XX. század első feléig

In: *Beszélő* 2009. január, Évfolyam 14, Szám 1 » [Roma-dosszié](#)

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/fekete-testek-feher-testek>

Szuhay Péter

én. Az egzotikus vadembertől a hatalom önnön legitimálásáig. A magyarországi cigányokról készített fotók típusai

In: 7–8. szám, Évfolyam 7, Szám 7. Roma-dosszié

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/az-egzotikus-vadembertol-a-hatalom-onnon-legitimalasaig>

2010 Ki beszél? Cigány/roma reprezentáció a képző- és fotóművészetben In: *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom.*

Szerkesztette Feischmidt Margit, Gondolat–MTA Kisebbségkutató Intézet

Pócsik Andrea

2003 A romák ábrázolása kortárs magyar filmekben. *Beszélő* Online, november

(<http://beszelo.c3.hu/03/11/10pocsik.htm>)

Pócsik Andrea

2004 A romák ábrázolása a rendszerváltás utáni magyar dokumentumfilmekben. *Metropolis*, 2.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina se armonizează cu conținutul disciplinelor cu tematică asemănătoare de la universitățile din Miskolc, Pecs, Budapesta, totodată construind o bază generală pentru analiza culturii și a societății.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea bibliografiei, capacitatea de interpretare și de analiză	Realizarea criteriilor de evaluare în exercițiile orale și scrise	60%
	Participare activă		
	Nivelul cunoașterii și interpretării textelor de autor		
	Calitatea argumentării		
10.5 Seminar	Calitatea lucrărilor de seminar pe baza criteriilor formulate. Realizarea și predarea lucrărilor în termenele stabilite	Întocmirea unui eseu și prezentarea lui oral	40%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea teoriilor de bază a disciplinelor implicate.Realizarea a minim 50% din responsabilități.Cunoașterea și interpretarea a bibliografiei și filmografiei.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
13.03.2023.		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	
17.03.2023.		

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
30.04.2023		